

Pressmeddelande

Stockholm den 15 november 2007

Carnegie fullföljer sitt överklagande av Finansinspektionens beslut

Idag har styrelsen i Carnegie Investment Bank AB (Carnegie) fullföljt sitt överklagande av Finansinspektionens beslut den 27 september 2007 till länsrätten i Stockholms län.

- Det är i hela branschens intresse att Finansinspektionens utredningar och beslut sker på ett transparent, tydligt och rättssäkert sätt. Vi anser att det finns betydande brister, oklarheter och rena felaktigheter i beslutet som bör prövas av domstol, säger Christer Zetterberg, styrelsens ordförande.

Överklagandet är inriktat på i huvudsak följande punkter:

- Att arbetsmetodiken i Finansinspektionens utredning har haft stora brister vilket medfört att underlaget för beslutet innehåller onödiga missförstånd och sakfel
- Att dessa missförstånd kvarstår, eftersom Finansinspektionen valt att inte ha någon dialog med Carnegie kring beslutet
- Att detta medfört att Finansinspektionen har dragit felaktiga slutsatser på ett antal punkter
- Att Finansinspektionens beslut brister i saklig grund och inte har tillräckligt stöd i lag
- Att besluten och kritiken är motiverade och kommunicerade på ett oprecist och svepande sätt och att detta i kombination med att beslutet till del är baserat på felaktigt underlag kan ha skadat Carnegie, och kanske branschen, på ett onödigt sätt
- Att sanktionsbeslutet i sig, och särskilt beslutet om straffavgift, är oproportionerligt

I överklagandet åberopar Carnegie rättsutlåtanden av Wiweka Warnling-Nerep, professor i offentlig rätt vid Stockholms universitet. Rättsutlåtandet ger ett starkt stöd för överklagandet.

Som bilagor till detta pressmeddelande finns en sammanfattning av överklagandet samt ett utdrag ur rättsutlåtandet av Wiweka Warnling-Nerep. Det fullständiga överklagandet inklusive rättsutlåtandet finns tillgängligt på www.carnegie.se.

Kontaktperson:

Andreas Koch, informationschef, tel 08-676 86 39

Informationen är sådan som D.Carnegie & Co AB kan vara skyldigt att offentliggöra enligt lagen om värdepappersmarknaden. Informationen lämnades för offentliggörande den 15 november 2007 kl. 14:45.
--

Bilaga 1 – Sammanfattning av överklagandet

Nedan finns en sammanfattning av det fullständiga överklagandet som finns tillgängligt på www.carnegie.se.

Händelserna på tradingavdelningen

Våren 2007 upptäckte Carnegie en onormal värderingsdifferens i sin svenska tradingportfölj. Interna utredningar visade sedermera att differensen uppgick till totalt 630 miljoner kronor. Orsaken till differensen var att tre handlare på tradingavdelningen, inklusive dess chef, ("Handlarna") under åren 2005-2007 hade manipulerat parametrar för värdering av optionskontrakt. För att dölja manipulationerna inför Carnegies interna kontroller, hade Handlarna även manipulerat marknadspriser. Handlarnas agerande var uppenbart regelvidrigt.

Carnegies åtgärder

Carnegies styrelse och ledning saknade kännedom om missförhållandena på tradingavdelningen innan dessa avslöjades av interna utredningar. Kraftfulla åtgärder vidtogs direkt. Omfattande utredningar genomfördes med biträde av extern expertis inom värdering, redovisning, revision och juridik. Händelserna anmäldes omgående till Finansinspektionen. Handlarna polisanmäldes. De två av Handlarna som alltjämt var anställda avskedades. Avdelningschefen hade då på eget initiativ valt att lämna Carnegie. Tradingportföljen omvärderades under översyn av extern internationell expertis och Carnegies revisor. Inga kunder drabbades av omvärderingen.

Utredningarna visade att manipulationerna av värderingarna inte skulle ha undgått kontrollsystemen om inte Handlarna hade *dels* agerat i samförstånd, *dels* manipulerat marknadspriser för att dölja de manipulerade värderingarna. Dessa moment var extraordinära. Carnegie förstärkte rutinerna och vidtog ett antal åtgärder för att säkerställa risk- och kontrollsystem av högsta klass. Åtgärdsprogrammet var beslutat och i väsentliga delar genomfört när Finansinspektionen fattade Beslutet.

Det är motiverat att det inträffade föranledde utredning och granskning från Finansinspektionens sida. Däremot återstår att pröva om den utredning som Finansinspektionen genomförde ledde till korrekta slutsatser och om de sanktioner som påfördes Carnegie var rättsligt grundade och motiverade. I överklagandet redovisar Carnegie att Beslutet är behäftat med avsevärda brister i dessa hänseenden.

Finansinspektionens utredning och arbetsmetodik

Finansinspektionen har ett ansvar att utreda sakförhållanden. Carnegie anser att Beslutet trots detta ansvar är behäftat med sakfel i avgörande frågor.

Finansinspektionens utredning kännetecknades av stark tidspress och bristfällig kommunikation. Beslutet är till stor del baserat på muntliga uppgifter som aldrig verifierades och som nu kan konstateras till en icke oväsentlig del vara felaktiga eller missvisande. Det har i efterhand visat sig att Finansinspektionen inte har kommunicerat väsentliga uppgifter som tillförts ärendet av bland annat Carnegies tidigare revisor, Finansinspektionens egen revisor och en av Handlarna.

Eftersom Finansinspektionens preliminära rapport var behäftad med ett antal sakfel och missförstånd begärde Carnegie att få följa upp sitt omfattande skriftliga yttrande med en muntlig

förklaring. Begäran avböjdes. Finansinspektionens kommunikation med Carnegie i ärendet var obefintlig efter Finansinspektionens preliminära rapport. I Beslutet återkom därför samma sakfel och missförstånd. Dessutom åberopades helt nya, oriktiga, omständigheter som Carnegie inte ens fått yttra sig över. Beslutets motivering är också i stora delar oklar; det går inte att läsa ut vilka konkreta omständigheter som inneburit sådana allvarliga överträdelser av de tillämpliga lagarna att det funnits skäl att påföra stränga sanktioner.

Carnegie hävdar att Finansinspektionen inte har uppfyllt förvaltningslagens krav avseende utredningsansvar, kommunikation och beslutsmotivering. Det har påverkat utformningen av Beslutet och bidragit till att det blivit felaktigt.

Den sakliga grunden för Finansinspektionens beslut

Som en följd av bristerna i utredningen finns det också brister i den sakliga grunden för Finansinspektionens beslut.

Ett exempel är att Beslutets version av Handlarnas agerande saknar stöd i Finansinspektionens utredning. Beslutets slutsatser står också i strid mot de konklusioner beträffande händelseförloppet som anlitad kvalificerad extern expertis kommit fram till. Finansinspektionen tycks till exempel mena att Handlarnas manipulationer av värderingsparametrar kan ha varit förenliga med Carnegies interna regler för värdering av optionskontrakt. Förutom att detta antagande saknar grund, har Finansinspektionen i sitt Beslut inte lyckats förklara varför Handlarna manipulerat marknadspriser på vissa optionskontrakt just inför tidpunkterna för den interna kontrollen av deras värderingar av samma optionskontrakt (se avsnitt 3.1.2.2 för en illustration av den uppenbara systematiken). Manipulation av marknadspriser är en synnerligen riskabel åtgärd eftersom den som gör så tar en risk att förfarandet kan bedömas som brottsligt och manipulationerna under alla förhållanden förr eller senare kan upptäckas. Det verkar osannolikt att Handlarna skulle ha tagit den risken om deras interna värderingar hade varit förenliga med Carnegies regler.

Vid en rättslig bedömning av kontrollsystemen, vilka korrigerande åtgärder som erfordras samt vilken grad av ingripande som kan motiveras, är det av avgörande vikt att utreda och klarlägga händelseförloppet, inklusive hur värderingsdifferenserna uppkommit och hur kontrollsystemen har kringgått. Eftersom Beslutet grundas på en fundamentalt felaktig bild av händelseförloppet, faller stora delar av motiveringarna i Beslutet.

Den interna kontrollen, styrningen och redovisningen har inte haft de brister som görs gällande i Beslutet. Till detta kan läggas att vare sig Carnegies stämмоvalde revisor eller Finansinspektionens egen revisor har anmärkt på någon av de punkter som Finansinspektionen lagt till grund för Beslutet. Finansinspektionens egen revisor rapporterade så sent som den 5 juli 2007 att Carnegies verksamhet ”genomsyras av en stark kontrollmedvetenhet på alla nivåer”, att ”institutet har de förutsättningar som erfordras för att säkerställa en god intern kontroll” och att ”verksamheten bedrivs på ett betryggande sätt”.

Det lagliga stödet för sanktionerna

De huvudsakliga grunderna för Beslutet om sanktioner är att Carnegie påstås ha överträtt allmänna råd om styrning, kontroll, värdering och redovisning, det vill säga rekommendationer som inte är bindande och som inte får läggas till direkt grund för sanktioner på det sätt som skett i detta fall.

Finansinspektionen har inte visat att Carnegie, exklusive de tre polisanmälda Handlarna, i något specifikt fall har överträtt tillämpliga lagar eller bindande föreskrifter. Finansinspektionen har inte laglig rätt att ingripa med varning eller straffavgift om det endast har förekommit en avvikelse från allmänna råd. Vid förfaranden som endast innebär avvikelser från allmänna råd kan Finansinspektionen på sin höjd utfärda förelägganden om förändringar för framtiden.

Av Carnegies verksamhet utgör endast en marginell del bankrörelse medan värdepappersrörelsen är dominerande. Finansinspektionens utredning var inriktad på tradingverksamheten, som i sin tur är en avgränsad del av värdepappersrörelsen. För de påstådda bristerna tilldelades Carnegie en varning enligt Värdepappersrörelselagen. Av Beslutet framgår att de påstådda bristerna var att hänföra till värdepappersrörelsen. Trots detta meddelade Finansinspektionen ytterligare fyra sanktioner med återopande av Bankrörelselagen, och gjorde detta på grundval av samma omständigheter som redan lagts till grund för sanktioner enligt Värdepappersrörelselagen. Det saknades stöd i lag att dels meddela sanktioner enligt Bankrörelselagen, dels meddela sanktioner enligt båda lagarna.

Sanktionerna är inte proportionerliga

De sanktioner som Finansinspektionen påfört Carnegie i form av bland annat dubbla varningar, straffavgift och anmärkningar på dåvarande verkställande direktören står inte i proportion till de påstådda överträdelserna, vilka, om Finansinspektionen ens skulle ha fog för sina påståenden, i flertalet fall är att anse som ringa och som lämpligen kunde ha korrigerats efter uppmaning till rättelse. Flera av Finansinspektionens sanktioner är extraordinära. Finansinspektionen har begärt att en extra bolagsstämma i Carnegie ska sammankallas för att pröva styrelsens sammansättning men har också beslutat om anmärkningar på dåvarande verkställande direktören. Beslutet i denna senare del är särskilt allvarligt med hänsyn till att sanktionen är ytterst betungande för en enskild privatperson. Vidare har Finansinspektionen underlåtit att beakta bland annat följande omständigheter vid fastställandet av sanktioner och straffavgiftens storlek.

Carnegies bankrörelse är marginell i förhållande till Carnegies hela rörelse. Inga av de intressen som Bankrörelselagen syftar till att skydda, nämligen bankkunderna och stabiliteten i det finansiella systemet, har satts på spel av det inträffade. Händelserna på tradingavdelningen var en isolerad händelse hänförlig till avsiktliga gärningar utförda av tre anställda. Gärningarna har polisanmälts. Carnegie självt har upptäckt, utrett och offentliggjort händelserna vid tradingavdelningen respektive orsakerna till det inträffade. Carnegie har vidare lojalt samarbetat med Finansinspektionen under utredningen. Carnegie vidtog på eget initiativ korrigerande åtgärder innan någon överträdelse ens hade påtalats av Finansinspektionen. Mot denna bakgrund kan det inte läggas Carnegie till last att de påstådda överträdelserna pågått under en längre tid.

Finansinspektionen har ändå påfört Carnegie den högsta straffavgift som kan meddelas enligt Bankrörelselagen. Det är bortom rimlighetens gräns att omständigheterna i detta ärende skulle utgöra den allvarligaste överträdelse som överhuvudtaget kan förekomma i en bankrörelse och som inte föranleder den helt extraordinära åtgärden att återkalla tillståndet för verksamheten. Endast vid synnerligen allvarliga, uppsåtliga eller grovt oaktsamma överträdelser, hänförliga till bankrörelser av betydande storlek och där enskilda kunder drabbas, bör det komma i fråga att besluta om mycket höga straffavgifter. Det finns därför skäl att undanröja hela avgiften eller i vart fall sätta ned den väsentligt.

Bilaga 2

Needan finns ett **utdrag** (s. 56-57) ur avsnittet "Sammanfattande konklusioner och avslutande kommentarer" i det rättsutlåtande som professor Wiweka Warnling-Nerep har lämnat. Hela utlåtandet finns bifogat överklagandet och tillgängligt på www.carnegie.se.

"Mitt utlåtande har, enligt vad ovan förutskickats (se inledningen), tagit sikte på två huvudfrågor, nämligen

1) frågan om *lagstödet för FI:s ingripanden mot Bolaget är tillräckligt*

och

2) frågan om *FI:s handläggning och beslut kan anses uppfylla de krav som Bolaget äger ställa.*

Dessa frågor anser jag mig ha besvarat genom mitt rättsutlåtande och i flera delar finner jag anledning att uttala mig *mycket kritiskt*. Härvid bör anmärkas, att det har varit nödvändigt att ta upp frågorna i flera olika sammanhang med tanke på *ämnets komplexitet* och alla de *olika rättskällor ed. som måste beaktas* (svensk grundlag, svensk lag om förvaltningsförfarandet, svenska speciallagar inom området, svenska prejudikat, FI:s allmänna råd, doktrin, EG-rättsliga direktiv och rättsprinciper samt EG-domstolens praxis och, slutligen, inte minst, Europakonventionen och Europadomstolens praxis) alldenstund fråga är dels om en *tvist om civila rättigheter och skyldigheter enligt artikel 6 (1)*, dels – med avseende på straffavgiften om 50.000.000 – en *brottsanklagelse, varvid oskuldspresumtionen måste beaktas, artikel 6 (1-2)*. Det sagda innebär, att vad som sålunda kan fastställas som "*gällande rätt*" med hänsyn till svenska lagar och prejudikat, särskilt om dessa är av något äldre datum, alltid måste värderas i ett *europarättsligt perspektiv*.

Tillika har det varit nödvändigt att *ingående analysera* det sätt på vilket *FI nyttjar sina allmänna råd*, och där jag ställer mig *mycket negativ till en sedan länge etablerad myndighetspraxis*, vilken tillika som synes ha vunnit acceptans i LR och KamR. Dessa råd nyttjas nämligen som *om de vore bindande föreskrifter*, men konstitutionellt sett är de inget annat än vägledande anvisningar och de *konstituerar m.a.o. inga förpliktelser för enskilda att agera på visst sätt*. Icke desto mindre läggs *konstaterade avvikelser* från dessa allmänna råd – om än tillsammans med *generalklausulliknande lagparagrafer* – till grund för *mycket långtgående ingripanden mot enskilda*, som i detta fall mot Bolaget. Sammantagna är sanktionerna helt oproportionerliga, och när det gäller straffavgiften på 50.000.000 kr menar jag att gränsen för vad som kan tålas ifråga om s.k. normutfyllnad genom allmänna råd är passerad; detta konstaterande avser såväl vad svensk grundlag som Europakonventionen och EG-rättens allmänna rättsprinciper.

Sammantaget menar jag, att allvarlig kritik – i vissa delar t.o.m. mycket allvarlig sådan – kan riktas mot vad som har framkommit i min utredning beträffande båda de frågeställningar som jag sålunda har undersökt. En del låter sig självfallet försvaras, t.ex. bör rimligtvis kunna godtas i ett legalitetsperspektiv att FI inom ramen för sin tillsyn anmärker på konstaterade avvikelser från FI:s allmänna råd, och om ett tillsynsobjekt i så fall inte rättar sig kan fråga om sanktioner aktualiseras; ett föreläggande att vidta viss åtgärd kan dock överklagas. Däremot menar jag att det inte utan vidare kan godtas, att avvikelser från dessa råd utgör den väsentliga grunden för FI:s sanktioner och *utan* något sådant klagande om vad som faktiskt förväntas av ett tillsynsobjekt. *Åligganden för enskild* kan, som mitt utlåtande visar, enligt RegR:s entydiga praxis *inte stipuleras annat än genom författningar, d.v.s. inte genom allmänna råd*. Tillika är det självfallet så, att ju allvarligare sanktioner det är fråga om, desto större blir betänkligheterna. Att låta avvikelser från dessa råd utgöra grund för mycket långtgående ingripanden mot Bolaget, eftersom Bolaget inte ansetts kunna bevisa, att den egna ordningen för t.ex. utformningen av riskkontrollen trots allt är godtagbar etc., menar jag är felaktigt. Jag tänker då inte enbart på rena legalitetsaspekter, utan också på den officialprincip som uppställs i FPL 9 §, och som enligt allmänna förvaltningsrättsliga grundsatser – och RegR:s otvetydiga praxis – gäller även för förvaltningsmyndigheter. På så sätt kan mina två huvudfrågor sägas sammanfalla.”